

MNOHOÚHELNÍKY

V předchozích kapitolách jsme se seznámili s různými mnohoúhelníky a jejich vlastnostmi. Nyní si ukážeme, jak se vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku. Vztahy, které si odvodíme, nejsou jediné, které lze pro výpočty použít. S dalšími se možná setkáte na střední škole.

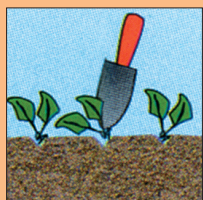
Na každém sáčku se semeny rostlin je uveden návod k pěstování. Vysvětlí instrukce na obrázcích.

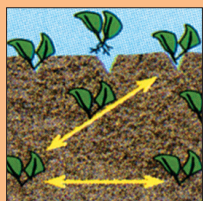
II.–III.

III.–VII.

IV.–VIII.

25 × 25 cm

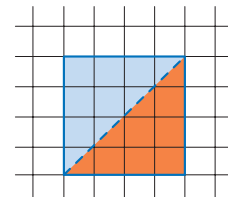
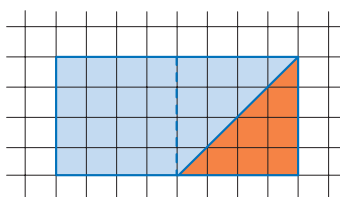
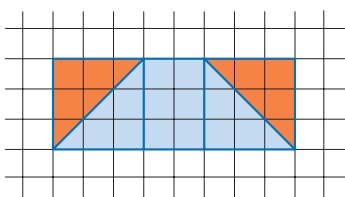
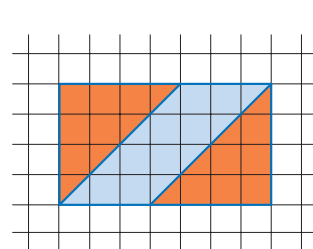
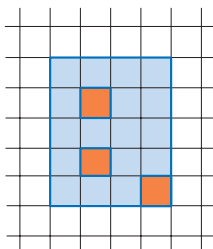
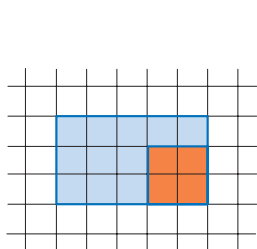

V.–X.

Ve čtvercové síti na obrázku (jeden čtvereček má obsah 1 cm^2) jsou zakresleny různé mnohoúhelníky. Pojmenujte je, označte písmeny jejich vrcholy a pokuste se spočítat obsah **modře** vybarvených ploch.

Není to nic těžkého; stačí si uvědomit, jak se počítá obsah čtverce a obdélníku. Je na některém obrázku trojúhelník, rovnoběžník nebo lichoběžník? Pokud některý z nich najdete, spočítejte jeho obsah.

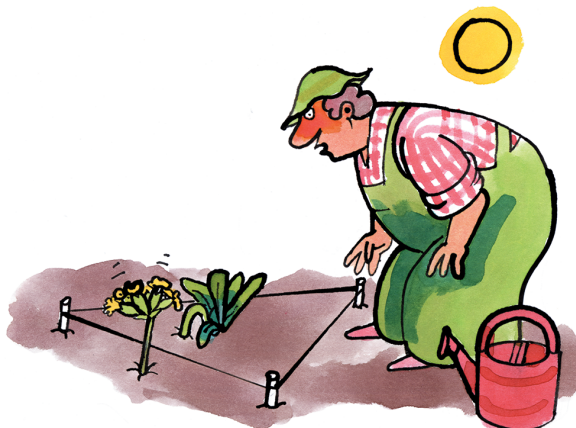

Rada: Poslední dva obrázky si představ přeložené podle čárkovaných úseček. Vždy využij výsledky předchozích výpočtů. Také můžeš podobné útvary vystřihnout ze čtverečkového papíru a překládat.

3. Obvod a obsah trojúhelníku

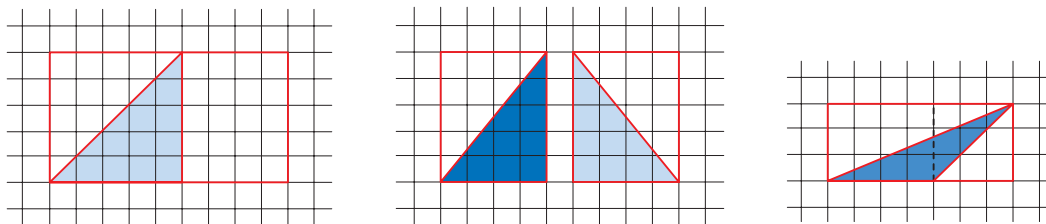
3.1 Paní Mokrá má pozemek trojúhelníkového tvaru o rozměrech stran 20 m, 35 m a 50 m. Určete, kolik metrů pletiva bude potřebovat na oplocení pozemku.

3.2 Vypočítejte, kolik sazenic petrklíčů potřebuje pan Zahradník na orámování trojúhelníkového záhonu, jehož strany mají rozměry 80 cm, 60 cm a 100 cm. Sazenice bude vysazovat do každého rohu a pak do stran po čtyřech centimetrech. Nakreslete si náčrtek do pracovního sešitu.

3.3 Vypočítejte obsahy modrých trojúhelníků ve čtvercové síti. Obrázky si můžete překreslit na čtverečkový papír, překládat, vystříhat a pozorovat. Zapište do pracovního sešitu, jak jste při výpočtech postupovali. ✎

Rada: Na posledním obrázku spočítej nejprve obsah obdélníka a pak obsahy nevybarvených trojúhelníků a odečti je.

3.4 Pan učitel Štěpánek připravil pro žáky 7. C v Dubném následující úkol. „Pozorujte údaje na monitoru a porovnávejte červeně označené hodnoty. Počítač sám změří velikosti zadaných úseček a pak je násobí. Umí vypočítat i obsah trojúhelníka. Víte, jak počítač obsah počítá? Když pohybujete vrcholy trojúhelníka, vidíte, že údaje se přepočítávají.“ 🐞

Pokud nemáte k dispozici počítač, pracujte se třemi následujícími obrázky. ✎

<p>základna $c = 5,74$ cm výška $v_c = 4,58$ cm součin $c \cdot v_c = 26,28$ cm² obsah $S_{troj} = 13,14$ cm²</p>	<p>základna $c = 5,74$ cm výška $v_c = 4,21$ cm součin $c \cdot v_c = 24,18$ cm² obsah $S_{troj} = 12,09$ cm²</p>	<p>základna $c = 5,74$ cm výška $v_c = 3,77$ cm součin $c \cdot v_c = 21,64$ cm² obsah $S_{troj} = 10,82$ cm²</p>
--	--	--

3.5 Protože to žákům v Dubném dobře šlo, pan učitel jim ukázal v počítači ještě tento obrázek. Napište do pracovního sešitu, co z obrázku odvodíte. Zkuste své závěry zapsat vzorcem. Platilo by totéž i pro součin třetí strany trojúhelníku a výšky k ní? ✎

Na obrázek se můžete podívat i na počítači. 🐞

strana $c = 6,45$ cm
 výška $v_c = 3,82$ cm
 součin $c \cdot v_c = 24,62$ cm²
 obsah $S_{troj} = 12,31$ cm²

strana $a = 5,98$ cm
 výška $v_a = 4,12$ cm
 součin $a \cdot v_a = 24,62$ cm²